

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona - Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10) i člana 9. stav (1) Zakona o poticanju razvoja male privrede („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/16 i 7/20), a na prijedlog Ministarstva za privredu, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 109. sjednici, održanoj dana 16.06.2021. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK
o usvajanju Programa razvoja male privrede Zeničko-dobojskog kantona
za period 2021.-2024. godina

I.

Usvaja se Program razvoja male privrede Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.–2024. godina, koji čini sastavni dio ovog zaključka.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

PREMIJER

Mirnes Bašić

Broj: 02-_____/21
Datum, 16.06.2021. godine
Zenica

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za privredu
1x a/a

**PROGRAM RAZVOJA MALE PRIVREDE
ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA
ZA PERIOD 2021.-2024. GODINA**

Zenica, maj/svibanj 2021.godine

1. UVOD

Zakon o poticanju razvoja male privrede objavljen je u “Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona”, broj: 07/16 i 07/20. U skladu sa članom 9. stav (1) navedenog Zakona, na prijedlog Ministarstva za privredu, Vlada Zeničko-dobojskog kantona donosi Program razvoja male privrede (u daljem tekstu: Program), za period od četiri godine. Prvi Program razvoja Vlada je donijela za period 2017.-2020. godina. Istekom navedenog perioda i prestankom važenja navedenog programa Ministarstvo za privredu je u skladu sa Zakonom i Strategijom razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021. - 2027. godina provelo aktivnosti i pripremilo Program razvoja male privrede za period 2021.-2024. godina.

Program predstavlja razvojni dokument Zeničko-dobojskog kantona kojim se utvrđuju:

- smjernice razvoja malih i srednjih preduzeća,
- poticajne mjere,
- nosioci provođenja poticajnih mjera.
- aktivnosti za provođenje poticajnih mjera,
- izvori sredstava i
- metodologija provođenja i praćenja provođenja pojedinih mjera.

Strategijom razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period od 2021.-2027. godina definisana su tri strateška cilja koji osiguravaju sinergijske efekte između ekonomije, okoliša i društva, uz puno uvažavanje interesa lokalne uprave. Strateški ciljevi su:

1. osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj poduzetništva,
2. unaprijediti kvalitet života i osigurati jednake prilike za sve građane kroz stvaranje održivog i pravednog društvenog okruženja,
3. poboljšati trenutno stanje okoliša, povećati energijsku efikasnost i unaprijediti javnu infrastrukturu.

U svrhu ostvarenja navedenih ciljeva, programom su obuhvaćene tri okvirne cjeline

I Strateški ciljevi razvoja male privrede ZDK

II Mjere za postizanje zacrtanih ciljeva

III Nadzor nad provođenjem Programa

Stvaranje uvjeta za razvoj malog i srednjeg poduzetništva zahtijeva usklađenu politiku kojom se obuhvaćaju aktivnosti različitih područja od obrazovanja i nauke, uklanjanja administrativnih prepreka i prevelikog broja propisa, do jačanja institucija poduzetništva i poslovne infrastrukture i regionalnog razvoja. Sveobuhvatan zakonski, strateški i institucionalni pristup razvoju malog i srednjeg poduzetništva pretpostavke su jačanja konkurentske sposobnosti privrede. Stoga se poticanje razvoja malog i srednjeg poduzetništva provodi kontinuirano, uz uvođenje standarda EU kroz primjenu zakonodavstva i poticaja. Jačanjem poduzetništva doprinosi se povećanju zaposlenosti, učinkovitosti socijalne sigurnosti, poticanju domaće proizvodnje, izvoza i stvaranju povoljne poduzetničke klime, te se ostvaruju smjernice o razvoju male privrede kao generatoru razvoja. Malai srednja preduzeća kao osnovni generatori zapošljavanja i razvoja privrede imaju ključnu ulogu u razvoju privrede Europske unije. Prema službenoj statistici EU oko 99,8 % preduzeća čine upravo mala i srednja preduzeća, te tako čine prioritet razvoja cjelokupne privrede.

Njihov se značaj posebno ogleda u činjenici da Evropska komisija upravo ovaj sektor privrede prepoznaje kao glavni generator razvoja privrede i rasta zapošljavanja. Mnogi domaći

poduzetnici vidjeli su šansu za ostvarenje svoje ideje pokretanjem biznisa i korištenjem prirodnih bogatstava.

Razvojem malog i srednjeg poduzetništva koje zauzima ključno mjesto u strukturi privrede EU jača ukupna snaga privrede, povećava se zaposlenost i utiče na povećanje stepena nezavisnosti i stabilnosti ekonomije zemlje. Kada govorimo o malom poduzetništvu u EU treba napomenuti da su postojale velike razlike među državama u definiranju malih i srednjih preduzeća, pa je Evropska komisija preporučila državama članicama, Evropskoj investicijskoj banci, te Evropskom investicijskom fondu upotrebu jedinstvenih kriterija za definiranje malih i srednjih preduzeća. Ta preporuka nastala je kombiniranjem nekoliko sljedećih kriterija:

1. broj zaposlenih
2. godišnji obim prodaje
3. prosječni obim aktive preduzeća i
4. samostalnost u odlučivanju (kontrola od strane drugih ne smije biti veća od 25%).

Prema Preporuci Komisije EU preduzećem se smatra svaki subjekt uključen u ekonomsku aktivnost, bez obzira na pravnu formu. Ovo uključuje osobe koje se same zapošljavaju i porodične biznise koji se bave obrtom ili drugim aktivnostima, kao i partnerstva i udruženja koja su redovno uključena u ekonomske aktivnosti. Prema zakonodavstvu i preporukama Komisije EU glavni faktori koji određuju da li je neko preduzeće u grupi MSP ili ne su: broj zaposlenih i ukupan promet ili ukupan iznos bilanse.

Tabela broj 1: Kategorija mikro, malih i srednjih preduzeća sastoji se od:

Subjekti	Pravni status	Broj uposlenih	Godišnji prihod u KM (manji od):	Bilansa stanja uKM (manja od):
Mikro	fizičke i pravne osobe	9 i manje lica	3.900.000,00	3.900.000,00
Mali	fizičke i pravne osobe	od 10-49 lica	19.500.000,00	19.500.000,00
Srednji	fizičke i pravne osobe	50 do 250 lica	97.500.000,00	97.500.000,00

Tabela broj 2: Kategorije male privrede u EU:

Subjekti	Pravni status	Broj uposlenih	Godišnji prihod u EURA	Bilansa stanja u EURA
Mikro	fizičke i pravne osobe	10 lica	2.000.000,00	2.000.000,00
Mali	fizičke i pravne osobe	50 lica	10.000.000,00	10.000.000,00
Srednji	fizičke i pravne osobe	250 lica	50.000.000,00	43.000.000,00

Izvor podataka: *Commision regulation (EC) No 70/200/COMMISSION RECOMMENDATION of 6 May 2003 concerning the definition of micro, small and medium-sized enterprises (notified under document number C (2003) 1422) (Text with EEA relevance) (2003/361/EC), Official Journal of the European Union.*

1.1. Uloga i značaj malih i srednjih preduzeća u EU

Svjesna značaja i uloge malih i srednjih preduzeća, prvenstveno kao glavnih inovatora i izvora zaposlenosti, EU konstantno unapređuje i naglašava politike koje pomažu razvoj malog i

srednjeg poduzetništva. Upravo mala i srednja preduzeća predstavljaju samo srce ekonomije jer su ona glavni izvor zapošljavanja, inovativnosti, dinamičnosti, kontinuiteta i rasta. Svjesna značaja i uloge malih i srednjih preduzeća koja čine osnovicu poduzetništva i razvoja, Evropska unija promovira inovativnost kao osnovu zdravih malih i srednjih preduzeća i konkurentne prednosti istih, te daje sve veći naglasak razvojnim politikama, kao i razvoju poduzetničkog kapaciteta ovog sektora. Evropska unija ima za cilj stvaranje konkurentnog, dinamičnog, inovativnog i zdravog poduzetništva utemeljenog na znanju i osposobljenog za održiv ekonomski rast i razvoj. Subjekti male privrede čine 98,8% svih preduzeća u EU, nasuprot velikih preduzeća koja su činila samo 1,2% ukupnog broja preduzeća. Najveći broj preduzeća koja posluju na području Europske unije registrirana su upravo kao mala i srednja preduzeća. Prema podacima Europske komisije, cca 99% preduzeća, od preko 20miliona preduzeća, su male i srednje veličine. Od tog broja cca 93% su ona najmanja, takozvana mikro preduzeća, koja imaju do deset zaposlenih. To je osnovni razlog što MSP predstavljaju glavni izvor zapošljavanja radne snage i predstavljaju veoma važan izvor stvaranja bogatstva u EU.

Politika EU na području malog i srednjeg poduzetništva može se svesti na osam osnovnih ciljeva:

1. Otklanjanje prepreka administrativnog, finansijskog i pravnog karaktera,
2. Poticati integraciju malih i srednjih preduzeća u jedinstveno tržište,
3. Pružati pomoć malim i srednjim preduzećima u cilju korištenja programa EU,
4. Pružati podršku uslugama koje su u funkciji razvoja malih i srednjih preduzeća,
5. Promovirati zajedništvo, saradnju i partnerstvo,
6. Pružati pomoć pri obezbjeđenju kapitala,
7. Unaprijediti kvalitet menadžerskog djelovanja u malim i srednjim preduzećima i
8. Prilikom formiranja novih normi uzeti u obzir iskustva malih i srednjih preduzeća.

Mala i srednja preduzeća ključna su za stvaranje snažnijeg rasta, novih i boljih radnih mjesta, što su dva najvažnija cilja Lisabonske strategije za ovu kategoriju privrednih subjekata. Ona predstavljaju najveći izvor radnih mjesta, poduzetničkih vještina, inovacija kao i ekonomske i socijalne kohezije u Evropskoj uniji. Povećanom učinkovitošću i inovacijama u preduzećima na području organizacije, procesa, proizvoda, usluga ili tržišta jača se konkurentna snaga privrede. Činjenica je da su poduzetnici u EU u svom poslovanju suočeni s brojnim preprekama. Kao najveći problemi ili prepreke s kojima se susreću mala i srednja preduzeća ističu se: razna ograničenja administrativnog karaktera, nedostatak kvalificirane radne snage, nerazvijena infrastruktura, ograničen pristup finansiranju, problem u primjeni novih tehnologija, nekvalificiran menadžment, neprofitabilnost sektora MSP, nekoordiniranost politika pri stvaranju povoljnog poduzetničkog okruženja, nepovoljno političko okruženje, nerazvijenost finansijskih tržišta za zadovoljavanje potreba MSP, te korupcija.

EU potiče rast malih i srednjih preduzeća kako bi stimulirala njihove potencijale u smjeru implementacije inovativnih projekata te tako potiče sam rast i razvoj ovog sektora. Aktuelna finansijska kriza nije zaobišla ni ovaj sektor pivrede, pa tako brojni izvještaji Evropske komisije govore o problemima s kojima se suočavaju mala i srednja preduzeća: nedostatak finansijskih sredstava, nedostatak informacija, slaba upućenost u procedure javnih nabavki, visoki administrativni troškovi, problemi s pronalaženjem ino partnera i slično.

1.2. Značaj sektora malog i srednjeg poduzetništva (MSP) u BiH

Mala privreda i njeni subjekti, fizičke i pravne osobe, naročito mala i srednja preduzeća, temeljni su stup gotovo svih razvijenih privreda, izvor zapošljavanja i poslovnih ideja, uslov privrednog rasta i napretka, a time i prioritet svake uspješne ekonomije. Stoga se u tim privredama poslovno okruženje razvija u skladu sa potrebama malog i srednjeg poduzetništva. O značaju sektora male privrede govori podatak da je u Bosni i Hercegovini (prema statističkim podacima) registrirano približno 160.000 privrednih subjekata, od kojih njih blizu 99 % čine MSP (sa manje od 250 zaposlenih).

Među njima je:

- a) 92 % mikro preduzeća (sa 1-9 zaposlenih),
- b) 6 % čine mala preduzeća (sa 10-49 zaposlenih),
- c) 1 % čine preduzeća srednje veličine (sa 50-250 zaposlenih).

Evropska unija je poduzetništvo, zajedno sa inovacijama, postavila kao prioritetne ciljeve unutar Lisabonske deklaracije iz 2000. godine. Iz tih ciljeva su proizašle i politike koje potiču nastajanje i opstanak malih i srednjih poduzetnika, a među njima je i Evropska povelja o malim preduzećima (dalje: Povelja). Njen potpisnik je i Bosna i Hercegovina, koja se time obvezala postići napredak u deset područja koje Povelja obuhvaća:

1. Obrazovanje i obuku u području poduzetništva,
2. Jeftinije i brže osnivanje preduzeća,
3. Kvalitetnije zakonodavstvo i regulativu,
4. Dostupnost vještina,
5. Poboljšan elektronski pristup,
6. Bolja iskorištenost prednosti jedinstvenog tržišta,
7. Oporezivanje i finansijska pitanja,
8. Jačanje tehnoloških kapaciteta malih preduzeća,
9. Uspješne modele elektronskog poslovanja i podrške malim preduzećima,
10. Razvijanje jačeg i djelotvornijeg zastupanja interesa malih preduzeća na razini EU i na nacionalnoj razini.

2. CILJEVI RAZVOJA MALE PRIVREDE ZENIČKO-DOBOJSKOG KANTONA

1.1. Uvod

Kada se osnovni pokazatelji za malo i srednje poduzetništvo u Federaciji BiH uporede sa zemljama u okruženju, osobito udio malog i srednjeg poduzetništva u broju zaposlenih u privredi, jasno je da su pokazatelji za Federaciju znatno slabiji i da je malom i srednjem poduzetništvu potrebna jača institucionalna i finansijska podrška. Kada se govori o zaposlenosti u MSP-a u Federaciji BiH, tada treba uzeti u obzir i raširenu sivu ekonomiju, osobito među manjim poduzetnicima. Kada bi se neprijavljeni radnici u malim preduzećima uključili u procjene, pokazatelji za Federaciju BiH bili bi znatno povoljniji. Treba istaći i činjenicu da se u razvijenim privredama mali poduzetnici na osnivanje preduzeća češće odlučuju radi ostvarenja dobre poslovne prilike, a u tranzicijskim privredama, kakva je naša, poduzetništvo je često izlaz iz lošijeg socijalnog stanja i nezaposlenosti (tzv. GEM motivacijski indeks). Početna sredstva i izvori finansiranja razvijeniji su i šire dostupni u EU, nego u tranzicijskim privredama, a to je također jedan od uslova za brzi razvoj poduzetništva. Program razvoja se donosi u vrijeme kada Vlada Zeničko-dobojskog kantona, ali i lokalne vlasti moraju odgovoriti izazovima uzrokovanim pandemijom (COVID-19) koja je dovela do značajnih poremećaja na globalnom tržištu, a odnose se na usporavanje ekonomskog razvoja i negativnu stopu rasta (recesija), smanjenje izvoza, poremećaje u lancu snabdijevanja, probleme u transportu, smanjenje prihoda preduzeća, smanjenje zaposlenosti, te smanjenje dohotka i potrošnje stanovništva. Negativni efekti pandemije (COVID-19) evidentni su i u smanjenju budžetskih prihoda, te je stoga potreba za štednjom i uravnoteženjem budžetskih rashoda realno ostvarivim prihodima sve veća.

Na osnovu Situacione analize i Strategije razvoja Zeničko-dobojskog kantona za period 2021.-2027. godina utvrđeni su ciljevi koji se žele postići u narednom četverogodišnjem periodu, a koji su usklađeni i sa Akcionim planovima za period 2021.-2023. godina i period 2022.-2024. godina.

Imajući u vidu ostvarenje ciljeva zacrtanih u Povelji, čija implementacija predstavlja strateški zadatak BiH na putu pridruživanja Evropskoj uniji, prilozi koji slijede prvenstveno analiziraju stanje malog i srednjeg poduzetništva u Zeničko-dobojskom kantonu. Na osnovu ocjene stanja u Kantonu, nastojale su se prepoznati potrebe male privrede i mogućnosti da se na te potrebe odgovori unutar institucionalnog i zakonodavnog okvira u kojem taj segment djeluje, te utvrde ciljevi koji se žele postići u narednom četverogodišnjem periodu.

1.2. Strateški ciljevi Programa razvoja

Povećanje ekonomskog rasta kroz povećanje broja subjekata male privrede i povećanje zaposlenosti u Zeničko-dobojskom kantonu su osnovni strateški ciljevi koji se žele postići ovim Programom, u razdoblju od 2021. do 2024. godine. Sveobuhvatni programski ciljevi u razdoblju od 2021. do 2024. godine kojima se žele stvoriti uvjeti i pretpostavke za daljnji razvoj subjekata male privrede obuhvataju sljedeće ključne ciljeve:

1.2.1. Strateški cilj 1. – OSIGURATI RESURSNO EFIKASAN I ODRŽIV EKONOMSKI RAZVOJ UZ JAČANJE KONKURENTNOSTI I RAZVOJ PREDUZETNIŠTVA

Prioritetni ciljevi za strateški cilj 1

1.1. Povećati konkurentnost industrijskih sektora sa potencijalom za rast i izvoz kroz inovacije, transfer tehnologija i digitalizaciju

- 1.1.1. Jačanje prerađivačke industrije uz uvođenje novih tehnologija i međunarodnih standarda
- 1.1.2. Razvoj sektora informacionih tehnologija i digitalizacije
- 1.1.3. Podrška transferu i razvoju tehnologija i inovacija kroz naučno-istraživački sektor

1.2. Razviti turističku ponudu, infrastrukturu i poduzetništvo za održivi turizam

- 1.2.1. Povećanje kvaliteta turističke ponude i valorizacije turističkih resursa
- 1.2.2. Unapređenje turističke infrastrukture i revitalizacija kulturno-historijskih objekata i turističkih destinacija
- 1.2.3. Promocija turističke ponude i potencijala uz integraciju uz regionalne turističke proizvode

1.3. Unaprijediti poslovni ambijent i preduzetničku infrastrukturu za pametni rast i zapošljavanje

- 1.3.1. Unapređenje poslovnog okruženja i podrške poslovanju
- 1.3.2. Razvoj preduzetničke infrastrukture i usluga za podršku privrednicima
- 1.3.3. Podrška zapošljavanju i samozapošljavanju

3. MJERE ZA OSTVARIVANJE STRATEŠKIH CILJEVA PROGRAMA RAZVOJA MALE PRIVREDE ZA PERIOD OD ČETIRI GODINE (2021.-2024.)

Veza sa strateškim ciljem	1. Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj preduzetništva
Prioritet	1.1. Povećati konkurentnost industrijskih sektora sa potencijalom za rast i izvoz kroz inovacije, transfer tehnologija i digitalizaciju
Naziv mjere	1.1.1. Jačanje prerađivačke industrije uz uvođenje novih tehnologija i međunarodnih standarda
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	U okviru ove mjere pružat će se podrška preduzećima za unapređenje konkurentnosti kroz uvođenje novih tehnologija i međunarodnih standarda. Cilj ove mjere je da se povećaju investicije u nove tehnologije i opremu (uključujući privlačenje stranih investicija i dijaspora), uvođenje međunarodnih standarda, povećanje kvaliteta proizvoda, finalizacije i izvoza uz kreiranje dodane vrijednosti. Posebna pažnja će biti usmjerena na uključivanje preduzeća u lance vrijednosti i jačanje klastera u sektorima prerađivačke industrije, u cilju povećanja umreženosti privrede i specijalizacije poslovanja, uz uključivanje u mreže dobavljača i kupaca, što će dovesti do povećanja proizvodnje intermedijarnih proizvoda, kao i niza pozitivnih efekata na ekonomski rast. S aspekta negativnih uticaja pandemije u sektoru industrije, potrebne hitne mjere za očuvanje likvidnosti i zapošljavanja planirane su u općim izdvojenim mjerama za podršku poslovanju (poticaji, subvencije, kreditne-garancije, obustava naplata i sl.), a posebne aktivnosti usmjerene na očuvanje obima industrijske proizvodnje i izvoza su integrisane u mjere u okviru ovog prioriteta za povećanje konkurentnosti industrije i izvoza.
Strateški projekti	1.1.1.1. Uvođenje novih tehnologija i novih proizvoda u prerađivačkim kapacitetima (metaloprerađivačkog, drvoprerađivačkog, kožarsko-tekstilnog sektora); 1.1.1.2. Primjena međunarodnih standarda i certificiranje; 1.1.1.3. Unapređenje sistema kontrola kvaliteta; 1.1.1.4. Podrška za izvoz i internacionalizaciju privrede; 1.1.1.5. Povezivanje sa bh. dijasporom za investicije; 1.1.1.6. Privlačenje FDI a posebno investicija iz EU (radi supstitucije dobavljača iz Kine i repatrijacije investicija u EU (posebno sa aspekta saniranja posljedica pandemije); 1.1.1.7. Podrška u pronalasku alternativnih tržišta (kupaca i dobavljača) te alternativnog asortimana (posebno s aspekta saniranja posljedica pandemije); 1.1.1.8. Uključivanje u lance vrijednosti i jačanje klastera (metalo prerađivački, kožarsko-industrijski, drvni, građevinski).
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Vrijednost ostvarenih investicija u nova sredstva u prerađivačkoj industriji u KM
	Ukupan izvoz u prerađivačkoj industriji u KM
	Ukupni prihodi preduzeća u KM
	Broj novocertificiranih preduzeća
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<i>Razvojni efekat- uticaj na: povećanje BDP, stope pokrivenosti uvoza izvozom i stope zaposlenosti</i> <i>Doprinos ostvarenju ishoda prioriteta: povećanja fizičkog obima industrijske proizvodnje , povećanje izvoza industrije, povećanje prosječne neto plate i prihoda od poreza pc</i>
Ciljne grupe	<i>Preduzeća i obrtnici u sektoru prerađivačke industrije</i>

Veza sa strateškim ciljem	I. Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj poduzetništva
Prioritet	1.1. Povećati konkurentnost industrijskih sektora sa potencijalom za rast i izvoz, kroz inovacije, transfer tehnologija i digitalizacije
Naziv mjere	1.1.2. Razvoj sektora informacionih tehnologija i digitalizacije
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Ubrzavanje procesa digitalizacije privrede i razvoj sektora informacionih tehnologija je jedan od imperativa privrednog razvoja. Kako bi se ubrzao proces digitalizacije i informatizacije, u okviru ove mjere obezbijedit će se adekvatna podrška preduzećima, kroz programe razvoja IT znanja i vještina, stručno-konsultativna podrška u reorganizaciji za procese informatizacije, te olakšan pristup finansijskim sredstvima. Potrebno je podržati uvođenje e-trgovine i e-poslovanja, uključujući sektor usluga (špedicije, projektovanja, marketinga, dizajna, računovodstva, administracije i dr.). Cilj je da se ojača i domaći sektor informacionih tehnologija, te da se, pored doprinosa ukupnom razvoju sektora industrijske proizvodnje u okviru ovog prioriteta, omogući i iskorištavanje značajnih potencijala za rast investicija, prihoda i izvoza uz nova zapošljavanja u IT sektoru ZDK.
Strateški projekti	1.1.2.1. Podrška digitalnoj transformaciji mikro, malih i srednjih preduzeća (proizvodnih i uslužnih) i uvođenje e-poslovanja i e-trgovine kroz programe podrške preduzećima; 1.1.2.2. Unapređenje digitalnih znanja i vještina; 1.1.2.3. Podrška preduzećima u IT sektoru za kreiranje i izvoz digitalnih rješenja; 1.1.2.4. Uspostavljanje digitalnih inovacijskih hubova/centara akceleratora.
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Vrijednost ostvarenih investicija u nova sredstva u području KD - Informacije i komunikacije u 000 KM
	% poslovnih subjekata u području KD -- Informacije i komunikacije informacionih tehnologija od ukupnog broja poslovnih subjekata
	% zaposlenih u sektoru informacionih tehnologija od ukupnog broja zaposlenih
	% preduzeća koristi fiksnu širokopojasnu internet konekciju (FZS)
	Širokopojasni internet promet. mil. GB (FZS)
	Broj preduzeća sa uspostavljenom e-trgovinom (EUROSTAT BIH)
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<i>Razvojni efekat – uticaj na; povećanje BDP, stope pokrivenosti uvoza izvozom i stope zaposlenosti</i> <i>Doprinos ostvarenju ishoda prioriteta: povećanja fizičkog obima industrijske proizvodnje, povećanje izvoza industrije, povećanje prosječne neto plate i prihoda od poreza pc</i>
Ciljne grupe	<i>Preduzeća i obrtnici u sektoru prerađivačke industrije</i>

Veza sa strateškim ciljem	1. Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj preduzetništva
Prioritet	1.1. Povećati konkurentnost industrijskih sektora sa potencijalom za rast i izvoz, kroz inovacije, transfer tehnologija i digitalizaciju
Naziv mjere	1.1.3. Podrška transferu i razvoju tehnologija i inovacija kroz naučno-istraživački sektor
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Unapređenje konkurentnosti privrede u ciljnim sektorima sa potencijalom za rast (metalopreradaivačkom, drvopreradaivačkom, kožarsko-tekstilnom, IT sektoru i dr.) podrazumijeva i podršku u povezivanju preduzeća sa naučno-istraživačkim institucijama kako bi se unaprijedio transfer znanja i razvoj inovacija. Povećanje kvaliteta usluga NIR centara i laboratorija za primjenu novih tehnologija i inovacija u privredi će rezultirati povećanjem ukupnog indeksa obima industrijske proizvodnje uz povećanje kvaliteta proizvoda, prihoda i izvoza privrednih subjekata, i dr. Cilj je da se, u okviru ove mjere, pruži podrška jačanju kapaciteta naučno-istraživačkih institucija i organizacija, te podrška transferu i razvoju tehnologija i inovacija.
Strateški projekti	1.1.3.1. Modernizacija opreme i usluga naučno-istraživačkih institucija i organizacija; 1.1.3.2. Povezivanje privrede i naučno-istraživačkih institucija; 1.1.3.3. Podrška inovatorstvu; 1.1.3.3. Razvoj tržišta usmjerenih znanja i digitalnih znanja i vještina; 1.1.3.4. Stručna podrška privrednim subjektima u procesima uvođenja standarda, novih tehnologija, novih proizvoda i kontrole kvaliteta; 1.1.3.6. Jačanje kapaciteta za korištenje EU fondova koji podržavaju naučno-istraživački rad i razvoj inovacija; 1.1.3.7. Razvoj kapaciteta naučno-istraživačke infrastrukture (Tehno-park, Laboratorije, Inovacioni centri, Poslovni inkubatori, te Digitalni inovacijski hubovi-nakon njihovog uspostavljanja...).
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Broj novih laboratorija ili drugih naučno-istraživačkih centara
	Broj novoregistrovanih inovacija - патената
	Broj novocertificiranih preduzeća korisnika podrške
	Broj novih korisnika usluga NIR organizacija (projekti saradnje NIR-privreda)
	%, povećanja dobiti preduzeća
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<i>Razvojni efekat – uticaj na: povećanje BDP, stope pokrivenosti uvoza izvozom i stope zaposlenosti</i> <i>Doprinos ostvarenju ishoda prioriteta: (kroz povećanje ostvarenih investicija u nova sredstva za nove tehnologije i inovacije), povećanje fizičkog obima industrijske proizvodnje, povećanje izvoza industrije, povećanje prosječne neto plate, te (kroz povećanje pokazatelja poslovanja preduzeća) i povećanje prihoda od poreza po</i>
Ciljne grupe	<i>Mikro, mala i srednja preduzeća i obrtnici</i>

Veza sa strateškim ciljem	1. Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj preduzetništva
Prioritet	1.2. Razviti turističku ponudu, infrastrukturu i preduzetništvo za održivi turizam
Naziv mjere	1.2.1. Povećanje kvaliteta turističke ponude i valorizacije turističkih resursa
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	U cilju povećanja turističke valorizacije prirodnih i drugih resursa za razvoj turizma na području ZDK, potrebno je unaprijediti turističku infrastrukturu i usluge na području ZDK. Od posebne je važnosti rješavanje pravnog statusa Turističke zajednice ZDK kako bi mogla preuzeti ulogu destinacijske menadžment organizacije, te uspostavljanje turističkih info-pultova na turističkim destinacijama ZDK. Neophodno je definisanje turističke ponude ZDK za uključivanje u turističke lance vrijednosti, uz promociju, prodaju, te operativno poslovanje putem digitalnih kanala (posebno interneta). Uspostavljanje standarda kvaliteta i povećanje kvaliteta kadrova u sektoru turizma će se provoditi kroz edukacije i saradnju sa obrazovnim ustanovama, udruženjima i agencijama. S aspekta negativnih posljedica pandemije na sektor turizma, potrebne su hitne mjere za očuvanje likvidnosti i zapošljavanja u sektoru turizma. Hitne aktivnosti su planiranje općim izdvojenim mjerama za podršku poslovanja (poticaji, subvencije, kreditne-garancije, obustava naplata i sl.) koje se provode za sve privredne sektore. Posebne aktivnosti za podršku održivosti turizma se odnose na digitalizaciju i intenziviranje digitalne prodaje i promocije, uz fokus na "short-haul" putovanja (putovanja u blizini), pojedinačne turiste, doživljaj i iskustvo u prirodi, uz uvođenje šeme turističkih vaučera za povećanje dolazaka domaćih turista, te druga područja podrške iz planiranih mjera za sektor turizma.
Strateški projekti	1.2.1.1. Povećanje primjene savremenih znanja u turizmu kroz formalne i programe obrazovanja i obrazovanje odraslih; 1.2.1.2. Uspostavljanje saradnje sektora turizma sa obrazovnim i naučnim ustanovama u ZDK; 1.2.1.3. Podrška digitalizaciji lanca vrijednosti u turizmu; 1.2.1.4. Uspostavljanje standarda kvaliteta u turizmu; 1.2.1.5. Podrška povećanju biosigurnosti u turizmu i ugostiteljstvu; 1.2.1.6. Podrška za promociju turističke ponude uključujući nastupe na sajmovima turizma; 1.2.1.7. Uspostavljanje efikasne destinacijske menadžment organizacije – Turističke zajednice ZDK i turističkih info pultova; 1.2.1.8. Uspostavljanje šeme turističkih vaučera za podsticaj razvoju domaćeg turizma.
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Broj dolazaka turista
	Broj noćenja turista
	Broj dolazaka domaćih turista
	Broj noćenja domaćih turista
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<i>Razvojni efekat – uticaj na: povećanje BDP, stope pokrivenosti uvoza izvozom i stope zaposlenosti</i> <i>Doprinos ostvarenju prioriteta: povećanje ukupnog prometa u hotelijerstvu i ugostiteljstvu, povećanje prosječne neto plate u turizmu i ugostiteljstvu, te povećanje prihoda od poreza po</i>
Ciljne grupe	<i>Preduzeća i obrtnici u sektoru turizma i ugostiteljstva te vezanih djelatnosti</i>

Veza sa strateškim ciljem	1. Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj poduzetništva
Prioritet	1.2. Razviti turističku ponudu, infrastrukturu i preduzetništvo za održivi turizam
Naziv mjere	1.2.2. Unapređenje turističke infrastrukture i revitalizacija kulturno-historijskih objekata i turističkih destinacija
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Da bi se unaprijedio kvalitet turističke ponude ZDK potrebno je da se izvrši obnova i revitalizacija objekata kulturno-historijske baštine, kao i uređenje turističkih destinacija za razvoj ruralnog turizma, izletišta, odmorišta itd. Razvoj turizma treba da prati i razvoj drugih objekata turističke infrastrukture, kao i izrada nove i održavanje postojeće turističke signalizacije. Za razvoj turističkog preduzetništva, neophodno je raditi na podizanju svijesti stanovništva o mogućnostima bavljenja turizmom, posebno u ruralnim regijama, uz očuvanje autohtonih i tradicionalnih proizvoda, te autentične kulturne i prirodne baštine. Za razvoj ruralnog turizma, potrebno je raditi na revitalizaciji tradicijskih kuća, izgradnji smještajnih objekata, pretvaranje soba u seoskim domaćinstvima u smještajne kapacitete za turiste i sl.
Strateški projekti	1.2.2.1. Izgradnja i rekonstrukcija infrastrukture i objekata za razvoj turizma zasnovanog na kulturno-historijskom naslijeđu; 1.2.2.2. Razvoj outdoor i ruralnog turizma; 1.2.2.3. Uređenje izletišta i odmorišta; 1.2.2.4. Izrada i održavanje turističke signalizacije; 1.2.2.5. Izgradnja trim i biciklističkih staza na pogodnim lokalitetima.
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Ukupne investicije u hotelijerstvu i ugostiteljstvu
	Broj rekonstruisanih spomenika kulturno-historijskog naslijeđa i uređenih turističkih destinacija u toku implementacije Strategije
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<i>Razvojni efekat - uticaj na: povećanje BDP, poreznih prihoda i zaposlenosti Doprinos ostvarenju prioriteta: povećanje prihoda u turizmu i ugostiteljstvu, povećanje plata u turizmu i ugostiteljstvu</i>
Ciljne grupe	<i>Preduzeća i obrtnici u sektoru turizma i ugostiteljstva</i>

Veza sa strateškim ciljem	1. Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj preduzetništva
Prioritet	1.2. Razviti turističku ponudu, infrastrukturu i preduzetništvo za održivi turizam
Naziv mjere	1.2.3. Promocija turističke ponude i potencijala uz integraciju u regionalne turističke proizvode.
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	U cilju privlačenja turista i povećanja njihovog zadržavanja na području ZDK, potrebno je, uz ostale mjere, unaprijediti promociju i brendiranje domaćeg turističkog proizvoda, uz korištenje digitalnih medija. Udruživanje turističkih biznisa za zajednički destinacijski pristup značajno unapređuje efekte promocije, te je neophodno podržavati uspostavljanje saradnje, kako lokalno tako i regionalno, između turističkih biznisa, tur - operatora i agencija.
Strateški projekti	1.2.3.1. Uspostavljanje saradnje sa B2B tržištem-tur operateri i agencije iz BiH i inostranstva; 1.2.3.2. Udruživanje turističkih biznisa i zajednički (destinacijski) nastup; 1.2.3.3. Razvoj saradnje sa drugim regijama u BiH u cilju razvoja zajedničkih proizvoda i apliciranje na fondove u cilju razvoja projekata prekogranične saradnje; 1.2.3.4. Promocija i brendiranje domaće turističke ponude sa fokusom na digitalne medije i promociju na bliskim tržištima (regija i EU).
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Procenat učešća ZDK u ukupnom broju dolazaka u FBiH
	Procenat učešća ZDK u ukupnom broju noćenja u FBiH
	Stopa korištenja kapaciteta
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<i>Razvojni efekat - uticaj na: povećanje BDP i stope zaposlenosti</i> <i>Doprinos ostvarenju prioriteta: povećanje prihoda u hotelijerstvu i ugostiteljstvu, povećanje prosječne neto plate u turizmu i ugostiteljstvu, te povećanja broja preduzeća pc i povećanja poreznih prihoda pc</i>
Ciljne grupe	<i>Preduzeća i obrtnici u sektoru turizma i ugostiteljstva te vezanih djelatnosti</i>

Veza sa strateškim ciljem	1. Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj preduzetništva
Prioritet	1.3. Unaprijediti poslovni ambijent i preduzetničku infrastrukturu za pametni rast i zapošljavanje
Naziv mjere	1.3.1. Unapređenje poslovnog okruženja i podrške poslovanju
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Privredni razvoj i unaprijeđenje konkurentnosti privrednih subjekata zahtijeva kreiranje poticajnog i pogodnog poslovnog okruženja. U procesu servisiranja privrede, neophodno je da javna uprava radi na povećanju primjene e-usluga za privrednike u svim segmentima poslovnih odnosa. Za ulazak i izlazak iz poslovnih aktivnosti potrebno je pojednostaviti proces, ubrzati ga, te smanjiti troškove (online registracija, jednošalterski sistem registracije i izdavanja dozvola i sl.), uz pristup stručnoj podršci i uslugama u tim procesima. U cilju kreiranja većeg stepena održivosti, kao i atraktivnosti za investiranje, kako domaćih tako i stranih investitora, uključujući dijasporu, potrebno je u saradnji sa relevantnim federalnim institucijama raditi na smanjenju finansijskih opterećenja za privrednike, pružanjem poreznih olakšica i smanjivanjem poreznih i neporeznih davanja, te parafiskalnih nameta. Od posebnog značaja za podršku zapošljavanju je i smanjenje stope oporezivanja rada po ugledu na način oporezivanja u zemljama EU, kako bi se smanjio rad na crno i siva ekonomija. Također, neophodno je promovisati modele javno-privatnog partnerstva za povećanje mogućnosti finansiranja projekata primjenom ovih modela. Pandemija korona virusa je dovela do značajnih poremećaja u lancu snabdijevanja, smanjenju diskrecionog dohotka i potrošnje stanovništva, usporavanju ekonomskog razvoja i negativnim stopama rasta (recesiji), problemima u transportu, smanjenju obima proizvodnje, smanjenju prihoda preduzeća i smanjenju zaposlenosti, neophodne su hitne mjere za održavanje likvidnosti i zapošljavanja. Neophodno je zakonski regulirati novčani iznos sa kojim će Ministarstvo raspolagati u svrhu dodjele subvencija ili povećati postojeća raspoloživa sredstva zbog toga što je ulaganje i subvencioniranje privrednih subjekata jedan od ključnih elemenata za ekonomski razvoj i zapošljavanje. Provođenje ove mjere će jačati sistemski pristup podrške poslovanju i dati osnovu za djelovanje i u drugim kriznim situacijama izazvanim vanjskim uticajima.
Strateški projekti	1.3.1.1. Očuvanje nivoa zaposlenosti; 1.3.1.2. Očuvanje mogućnosti za servisiranje kreditnih obaveza; 1.3.1.3. Povećanje primjene e-usluga za privredu; 1.3.1.4. Olakšavanje i ubrzavanje procesa ulaska u poslovnu aktivnost i izlaska iz nje; 1.3.1.5. Promocija modela i projekata javno-privatnog partnerstva; 1.3.1.6. Kreditno-garancijski fond (uz program podrške likvidnosti preduzeća i obrta).
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Broj novih uvedenih e-usluga javne uprave
	Ukupan iznos novih subvencija za doprinose u KM
	Ukupna vrijednost dodijeljenih poticaja u KM
	Ukupna vrijednost kreditnih zahtjeva preko Kreditno-garancijskog fonda za preduzeća (i obrte) u KM
	Broj realizovanih novih projekata javno-privatnog partnerstva
	Porezni klin prosječne bruto plate u FBiH, % (Izvor: FZS)
	Broj parafiskalnih nameta (naknada i taksi) FMF
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<i>Razvojni efekat – uticaj na povećanje BDP i stope zaposlenosti</i> <i>Doprinos ostvarenju prioriteta: povećanje obima industrijske proizvodnje, povećanje produktivnosti profitabilnosti preduzeća</i>

Ciljne grupe	<i>Preduzeća i obrtnici, investitori</i>
Veza sa strateškim ciljem	1. Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj preduzetništva
Prioritet	1.3. Unaprijediti poslovni ambijent i preduzetničku infrastrukturu za pametni rast i zapošljavanje
Naziv mjere	1.3.2. Razvoj preduzetničke infrastrukture i usluga za podršku privrednicima
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Za prostorno organizovan razvojni koncept preduzetničkih aktivnosti, radit će se na unapređenju preduzetničke infrastrukture, unapređenju postojećih i razvoja novih poslovnih zona, poslovnih inkubatora, tehno parkova i specijaliziranih centara za podršku preduzetništvu. Uz razvoj fizičke infrastrukture, kontinuirano će se unapređivati dostupnost i kvalitet stručnih usluga za podršku razvoju biznisa, kroz jačanje kapaciteta razvojnih agencija, centara i udruženja koja pružaju poslovne usluge preduzetnicima. Za unapređenje dostupnosti usluga privrednicima, neophodno je razviti i program poticaja ili sistem vaučera za korištenje poslovnih usluga. Pri pružanju podrške, posebna pažnja će se obratiti i na unapređenje infrastrukture i usluga za podršku sektoru kreativne industrije (zanata, turizma, dizajna, primjene IT tehnologija, ...).
Strateški projekti	1.3.2.1. Analiza potreba za preduzetničkim vještinama malih i srednjih preduzeća; 1.3.2.2. Unapređenje kvaliteta i dostupnosti poslovnih usluga, uz sistem vaučera za korištenje poslovnih usluga (za preduzetnike sa poteškoćama u razvoju) i vaučere za usluge za inovacije; 1.3.2.3. Podrška za edukacije (treninzi i radionice) za preduzetnike; 1.3.2.4. Unapređenje postojećih i razvoj novih poslovnih zona.
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Broj novih poslovnih zona, inkubatora ili centara
	Broj novih preduzeća u poslovnim zonama
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenju prioriteta	<i>Razvojni efekat - uticaj na: povećanje BDP, poreznih prihoda i investicija</i> <i>Doprinos ostvarenju prioriteta: povećanju obima industrijske proizvodnje, povećanje produktivnosti i profitabilnosti preduzeća, razvoj javno-privatnog partnerstva</i>
Ciljne grupe	<i>Poslovne zone, inkubatori, tehno-parkovi, preduzeća i obrtnici u poslovnim zonama, inkubatorima i tehno-parkovima</i>

Veza sa strateškim ciljem	1. Osigurati resursno efikasan i održiv ekonomski razvoj uz jačanje konkurentnosti i razvoj preduzetništva
Prioritet	1.3. Unaprijediti poslovni ambijent i preduzetničku infrastrukturu za pametni rast i zapošljavanje
Naziv mjere	1.3.3. Podrška zapošljavanju i samozapošljavanju
Opis mjere sa okvirnim područjima djelovanja	Za podršku privrednom razvoju, kao i rješavanje problema nezaposlenosti, potrebno je obezbijediti programe poticaja za zapošljavanje, kako preduzeća tako i za obrtnike i tradicionalne zanate. U skladu sa potrebama privrede, neophodno je unaprijediti kvalitet ponude kadrova na tržištu rada, kroz programe prekvalifikacije, dokvalifikacije i doškolovanja, uz jačanje saradnje s obrazovnim ustanovama, kao i razvojnim agencijama, organizacijama i udruženjima koja provode programe obrazovanja odraslih. Posebna pažnja će biti usmjerena na programe zapošljavanja marginalizovanih grupa (žene, mladi, invalidne osobe i sl.). Pored programa zapošljavanja, u cilju promocije i jačanja preduzetništva, bit će realizovani program samozapošljavanja i podrške start-up biznisima. S aspekta negativnih uticaja pandemije, neophodno je pored subvencija za očuvanje zaposlenosti, intenzivirati i poticaje za nova zapošljavanja, uz ostale mjere za revitalizaciju poslovnih aktivnosti na području ZDK.
Strateški projekti	1.3.3.1. Poticaji za nova zapošljavanja za start-up-e i samozapošljavanje; 1.3.3.2. Poticaji za tradicionalne zanate; 1.3.3.3. Podrška preduzetništvu marginalizovanih grupa: mladih, žena i invalidnih osoba koje se bave preduzetništvom; 1.3.3.4. Podrška proramima prekvalifikacije, dokvalifikacije i doškolovanja; 1.3.3.5. Razvoj znanja i vještina kroz programe obrazovanja odraslih.
Indikatori za praćenje rezultata mjere	Broj zaposlenih
	Novo brisanje sa evidencije nezaposlenih zbog zaposlenja
Razvojni efekat i doprinos mjere ostvarenja prioriteta	<i>Razvojni efekat – uticaj na: povećanje BDP i stope zaposlenosti</i> <i>Doprinos ostvarenju prioriteta: povećanje broja poslovnih subjekata pc i povećanje poreznih prihoda pc</i>
Ciljne grupe	<i>Preduzeća, obrtnici i nezaposlene osobe</i>

4. AKTIVNOSTI PROVOĐENJA

Poticajne mjere i aktivnosti za svaku budžetsku godinu utvrđuju se Godišnjim planom (Programom utroška). Realizovat će se putem javnih poziva od strane nosioca, a na osnovu ugovora, odluka i drugih pravnih akata u zavisnosti od vrste poticaja.

Način provođenja javnog poziva, zaključivanje ugovora, donošenje odluka i drugih pravnih akata, detaljnije će se urediti Pravilnikom iz člana 12. Zakona.

5. IZVORI SREDSTAVA

U skladu sa članom 10. Zakona o poticanju razvoja male privrede finansijska sredstva za provođenje Programa iz člana 9. ovog Zakona osiguravaju se u Budžetu Zeničko-dobojskog kantona za svaku kalendarsku godinu u visini od 0,5% do 2% ostvarenih iz redovnih budžetskih prihoda iz prethodne godine (gdje se izuzimaju namjenska sredstva).

Godišnjim planom (Programom utroška), Vlada će, na prijedlog Ministarstva, utvrditi prioritete poticaja, u skladu sa raspoloživim sredstvima iz stava (2) ovog člana.

Odluku o izboru korisnika poticajnih sredstava donosi Vlada, na prijedlog Ministarstva.

6. METODOLOGIJA PROVOĐENJA I PRAĆENJA PROVOĐENJA POJEDINIH MJERA

Nosioci Programa, svako u okviru svoje nadležnosti, nadziru i prate provođenje Programa i Godišnjeg plana (Programa utroška), analiziraju rezultate i izrađuju izvještaje koje dostavljaju Ministarstvu za privredu. Ministarstvo kompletira izvještaje i upućuje ih Vladi u dalju proceduru.

Monitoring obuhvata mjerenje napretka prema ostvarenju planiranih rezultata i ishoda. Rezultati i ishodi će se iskazati putem skupa indikatora koji će provedbom monitoringa pružiti informacije o tome da li su ishodi ostvareni. Važnost monitoringa ogleda se u tome da i nosiocu Programa (član 14. Zakona) omogućava sakupljanje i analizu ključnih indikatora njihovu komparaciju sa očekivanim i planiranim rezultatima. U tom smislu monitoring predstavlja sistematsko i kontinuirano sakupljanje, analizu i korištenje informacija (podataka, indikatora) neophodnih za upravljanje i donošenje odluka u okviru Programa.

Koristi monitoringa su brojne:

- a) procjena da li se Program odvija po planu (da li su aktivnosti i rezultati u skladu sa odobrenim dokumentima);
- b) davanje mogućnosti za unapređenje upravljanja budućim programima (šta se može bolje uraditi); i
- c) objektivniji proračun resursa (planiranih/korištenih) finansijskih sredstava u okviru Programa (finansijski i ljudski resursi).

Korisnici sredstava u dostavljenom Izvještaju o utrošku sredstava nakon provedene implementacije sredstava obavezni su navesti specifične rezultate koji su direktno ostvareni implementacijom programa/projekta. Mjerenje rezultata provedenih aktivnosti će se vršiti na osnovu rezultata monitoringa implementacije sredstava, rezultata utvrđenih direktnim obilaskom korisnika na terenu, i na osnovu pismenih izvještaja korisnika sredstava koji uključuju podatke korisnika poticajnih sredstava i odgovarajućih institucija (PIO/MIO, ZZO, itd.).

Monitoring podrazumijeva kontinuirani komunikacijski proces (razgovore, analize i korištenje informacija vezanih za realiziranje Programa) između Nosioca programa razvoja male privrede i korisnika sredstava, posebno uključujući sljedeće podatke: o angažiranim sredstvima (inputi), o poduzetim aktivnostima, o ostvarenim rezultatima (outputi). Navedeno treba biti obavljeno kroz razvijeni mehanizam, pomoću kojeg će se odgovarajuće informacije plasirati odgovornim osobama i institucijama u pravo vrijeme, kako bi mogli donositi kvalitetne odluke. Cilj monitoringa je također, isticanje prednosti i nedostataka u samom Programu, kao i pri njenoj realizaciji.